

от цветята и мият лицето си, за да не ги боли глава, и пеят "Маята да я съберем, на момичетата да я дадем, ни глава, ни кръст да ги боли, ами да остаряват".

Късно след обяд всички, които са оставили белег (нещо свое) в котлето, се събират в двора. Избират едно момиче до 10-ина години, което предварително е подготвено какво да прави и какво да говори. То е облечено с рокля, забулено с кърпа през главата и с огледало в ръцете. Всички жени са закичени с цвете на главата и са опасани с върбова клонка. Една от тях запява песен, характерна за този празник. След песента момичето започва да вади един по един предметите, които наричат мартифил, и ги държи под кърпата, а някоя жена изрича предсказание на собственичката. Едва тогава момичето показва предмета, наречен за късмет, за щастие, женитба, деца.

Някоя по-възрастна жена, облечена като булка и с шалвари, започва да се търкаля "за здраве на всички събрали се". После става, играе хоро, кючек, разказва смешки, закача присъстващите. Може да говори всичко, но никога цинизми или обиди. Макар да казва много критични неща, никой не трябва да се сърди или да се чувства обиден.

След изваждането и наричането на всички предмети, оставени в котлето, започва гощавката и веселбата – яденето е купено с общи средства. Пие се с мярка. Когато имат повече средства, викат музикант да им свири и се веселят до вечерта. Мъжете не участват. Дори стопанинът на къщата, в която жените се събират, не присъства. На момичето, вадило мартифила, даряват дрехи, обикновено рокля, блуза, чорапи или нещо друго.

2 АВГУСТ ИЛИНДЕН (СВЕТИ ИЛИЯ ГРЪМОТВОРЕЦ)

На 2 август – Илинден по юлианския календар – и източноправославни, и изповядващи исляма, почитат празника на Пророк Илия. Обикновено се събират на групи и отиват до близки манастири, чийто патрон е светецът.

На този ден циганите в София и цяла Софийска област отиват в квартал Княжево. Там, в двора на църквата "Свети пророк Илия", се намира тюрбето на Бали ефенди, когото те смятат за "свой паша" (същото казват и турците). Купуват голям брой свещи, палат ги в черквата пред иконата на пророк Илия, после отиват при гробницата на Бали ефенди. Там също палат свещи и връзват конец за здраве и за раждане на дете.